

POMAGAMY PSZCZOŁOM SAMOTNICOM

Co posadzić w ogródku?

Pszczoły samotnice to grupa owadów reprezentowana w Polsce przez ok. 440 gatunków. Samotnice spokrewnione są z pszczołą miodną, jednak w przeciwieństwie do niej nie tworzą rojów. Jedynie niektóre gatunki żyją w luźnych koloniach.

Pszczoły samotnice, podobnie jak pszczoła miodna, są zapylaczami roślin, zarówno dzikich, jak i uprawnych. W Europie aż 84% gatunków roślin uprawnych oraz 80% gatunków roślin dzikich jest zależna od zapylaczy. To im zawdzięczamy jedną trzecią światowej produkcji żywności. Zjawisko wymierania pszczół jest zatem

Malwa - roślina tradycyjnych ogródków

poważnym zagrożeniem nie tylko dla samych pszczół, ale i dla człowieka. Tym czasem, niemal każdy z nas może podjąć działania zmierzające do ochrony i poprawy sytuacji pszczół poprzez zapewnienie bazy pokarmowej i miejsc bytowania.

Powszechne zagrożenie dla pszczołowatych stanowią m.in.: patogeny, pasożyty, zanieczyszczenie środowiska, zmiany klimatyczne, rozległe monokultury upraw rolnych, stosowanie chemicznych środków ochrony roślin. Do zamierania świata pszczół przyczyniamy się także krótko strzygąc duże powierzchnie trawników i obsadzając je dookoła iglakami. Zagospodarowanie działki w sposób przyjazny naturze nie jest trudne, a dodaje działce kolorytu i dynamiki.

Chcąc zwabić owady zapylające do swojego ogrodu należy zapewnić im odpowiednią bazę pokarmową. Większość owadów preferuje rośliny o licznych, drobnych kwiatach z łatwo dostępnym nektarem. Gatunki o pełnych kwiatach, ze względu na specyficzną budowę, dla pszczół okazują się mało przydatne. Szczególnie atrakcyjne dla owadów są miejsca, w których rośliny posadzone są w większych jednogatunkowych skupiskach. W ogrodzie najlepiej jest posadzić wieloletnie byliny charakteryzujące się corocznym długim i obfitym kwitnieniem. Ważną kwestią jest, aby dobór gatunków zapewniał pożywienie dla zapylaczy przez cały sezon ich aktywności.

Jakie gatunki powinny znaleźć się w ogrodzie, aby przywabić owady?

Wczesną wiosną niezwykle cenne dla pszczół będą krokusy, wrzośce, fiołki, stokrotki i zawilce. U progu lata, w czerwcu, pożądana jest obecność dąbrówki rozłogowej, macierzanek, szafirków lub pełników. W okresie wakacyjnym pszczoły chętnie będą korzystały z kwiatów bodziszek, wiesiołków, kocimiętka, lawendy, dziewanny oraz kosmosów. W tym okresie, atrakcyjne dla pszczół będą także kwitnące jeżówki, rudbekie, floksy i sadzce. W jesiennym ogrodzie winny kwitnąć astry, wrzosy i atrakcyjne przegorzany. Wiele z wymienionych roślin zwabi do ogrodu nie tylko pszczoły, ale także miłe do obserwowania motyle.

Miododajny chaber bławatek z rurkowatymi kwiatami

Gatunki miododajne doskonale sprawdzą się również w naszym warzywniaku. Swoim zapachem i kolorem przyciągną pszczoły w pobliże roślin, które wymagają zapylenia, jak np. pomidory czy ogórki.

Pamiętajmy, by pozostawiać choć niewielką część ogrodu w dzikim stanie, bądź zastąpić fragment krótko strzyżonego trawnika kwitną wielogatunkową łąką. Mniszek lekarski, chaber łąkowy czy jaskry to gatunki bogate w pyłek, które z pewnością zapewnią pokarm pożytecznym owadom.

Należy również pamiętać o istotnej roli miododajnych drzew np.: wierzby, czeremchy, robinii i lipy oraz stanowiących doskonałą bazę pokarmową dla pszczół drzewach owocowych - wiśniach, śliwach, gruszech i jabłoniach.

Spośród spotykanych w przydomowych ogródkach krzewów dla owadów szczególne znaczenie posiadają: tawuły, irgi i dzikie róże.

ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
90-113 Łódź, ul. Sienkiewicza 3
tel. 42 630 90 95

termin kwitnienia - rośliny stanowisk słonecznych

	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	gatunek
										krokus wiosenny
										wrzośce
										sasanka zwyczajna
										śliwa tarnina
										porzeczka
										berberys Thunberga
										żmijowiec zwyczajny
										irga
										szałwia
										chaber
										macierzanka
										przetacznik kłosowy
										rozchodnik
										pyszogłówka
										kocimiętka
										hyzop lekarski
										lawenda wąskolistna
										facelia błękitna
										aster krzacasty
										lebidka pospolita
										mikołajek płaskolistny
										przegorzan kulisty
										słonecznik zwyczajny
										szczęć pospolita
										kosmos podwójnie pierzasty
										malwa o kwiatach prostych
										dalia o kwiatach prostych
										przegorzan pospolity
										aster gawędka
										wrzosy

termin kwitnienia - rośliny stanowisk zacienionych

	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	gatunek
										cebuleca syberyjska
										barwinek pospolity
										przylaszczka pospolita
										ziarnopłon wiosenny
										jasnota purpurowa
										jasnota biała
										miodunka ćma
										miodunka plamista
										gajowiec żółty
										orlik pospolity
										dąbrówka rozłogowa
										naparstnica purpurowa
										naparstnica zwyczajna
										tawuła japońska
										mięta
										tojad mocny
										krwawnica pospolita
										sadziec konopiasty
										jeżówka purpurowa
										języczka pomarańczowa